

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám:	IV/ 0 1 8 2 5 - 2 / 2025	
Érkezett:	2025 AUG 27.	
Érkezés módja		
☒ POSTÁN	☐ @	☐ EGYÉB:
Példány:	Melléklet:	Kezelőiroda:
1		34

Alkotmánybíróság
Budapest
Pf.: 773.
1535

Ügyszám: IV/1825/2025

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A [REDACTED]
[REDACTED] a továbbiakban:
Indítványozó), az Alkotmánybíróság IV/1825-1/2025. számú felhívására, az alkotmányjogi panaszban kifejtetteket fenntartva, azokat kiegészítve, az alábbi nyilatkozatot teszi.

1./ Indítványozó hangsúlyozza, hogy Indítványozó nem tekint szuperbíróságként az Alkotmánybíróságra, továbbá Indítványozó alkotmányjogi panaszja nem ütközik az úgynevezett negyedfokú jogorvoslat tilalmának elvébe. Az alkotmányjogi panaszban foglaltakat semmiképpen sem lehet ekként értelmezni, az egyértelműen ellentétes lenne az Indítványozó céljával és az alkotmányjogi panaszban előadottakkal. Az alkotmányjogi panasszal tehát nem a perbeli tények és a bizonyítás eredményének, a hatósági, bírósági jogértelmezés felülbírálatát kéri Indítványozó, hanem alkotmányossági szempontú vizsgálatot, valamint annak megállapítását, hogy a támadott hatósági döntés, a bírósági ítéletek, illetve a támadott jogszabályi rendelkezések Indítványozó Alaptörvényben biztosított jogait sértik.

2./ Indítványozó hangsúlyozza, hogy az alkotmányjogi panaszja kitér a támadott jogszabályok és a bírósági, hatósági döntések tartalmi kritikájának alkotmányossági vetületére is, azaz arra, hogy a bírósági döntés miatt hogyan és miért sérült az Indítványozó Alaptörvényben foglalt joga. A vonatkozó szakirodalom rögzíti, hogy bizonytalan, hogy az Alkotmánybíróság milyen szempontok mentén választja szét - ha szétválasztja - az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés és a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatát, valamint az, hogy ezek a feltételek hogyan viszonyulnak egymáshoz.¹ Az Alkotmánybíróság e körben igen megszorítóan értelmezte és szigorúan érvényesítette az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetésére vonatkozó törvényi követelményt. Ez azt eredményezte, hogy sok, az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés hiányára alapozott visszautasító végzés született, mégsem sikerült kialakítani az e kritériumhoz kapcsolódó, következetes joggyakorlatot.²

Indítványozó azonban jelen beadvánnyal is mindent meg kíván tenni annak érdekében, hogy az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény szerinti követelmények tekintetében ne merüljön fel kételey.

¹ BITSKEY Botond – TÖRÖK Bernát (szerk.): *Az alkotmányjogi panasz kézikönyve*. Budapest, HVG-ORAC, 2015. [452]

² BITSKEY – TÖRÖK i. m. [451]

3./ Az alkotmányjogi panasz által felvetett alkotmányossági probléma forrása abból eredeztethető, hogy a fémkereskedelemtől szóló 2013. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Fémtv.**) 11/B. §-ában a fémkereskedő, valamint a fémkereskedő nevében eljáró természetes személy is megjelenik.

A Fémtv. azonban azt nem szabályozza, hogy ha egy konkrét jogsértést a fémkereskedő nevében eljáró természetes személy valósít meg, akkor

- kizárólag a fémkereskedőt;
- kizárólag a fémkereskedő nevében eljáró természetes személyt;
- a fémkereskedőt és a fémkereskedő nevében eljáró természetes személy együttesen, egy eljárásban;
- a fémkereskedőt és a fémkereskedő nevében eljáró természetes személyt külön-külön, elkülönült eljárásokban

kell-e szankcionálni.

A Miskolci Törvényszék alkotmányjogi panasszal támadott ítéletének [16] bekezdése rögzíti, hogy „a bíróság mindenben osztja azon alperesi (fémkereskedelmi hatósági) álláspontot, miszerint ezen jogszabályhely (Fémtv. 11/B. §-a) alapján mind a fémkereskedő, mind a természetes személy bírságolásának jogalapja egyidejűleg fennáll, amennyiben ezen utóbbi személy a fémkereskedőtől eltérő és személye ismertté válik.”

Hangsúlyozottan hivatkozni kíván Indítványozó a Miskolci Törvényszék alkotmányjogi panasszal támadott ítéletének [17] bekezdésére, mely szerint „a Fémtv. 11/B. § a) pontjának nyelvtani, logikai elemzése alapján a bíróság arra az álláspontra jutott, hogy a jogalkotó ezen jogszabályhelyben semmiféle sorrendet, kizárólagosságot nem állított fel. Ilyen jogalkotói szándékra utalóan törvényi indokolás sem

lehető fel, ilyenre egyébiránt a felperes sem hivatkozott. Ezzel szemben a Kúria Kfv.V.35.489/2021/8. számú ítéletében is idézett Fémtv. preambulumban rögzített jogalkotói szándékra is figyelemmel az feltételezhető, hogy a Fémtv. 11/B. §-ban rögzített tényállások körében megteremtett **kettős szankcionálás előírásával** a jogalkotó ezen jogsértések megelőzésére törekedett azok kiemelt társadalmi jelentősége miatt. Az előzőek szerinti jogi álláspontot támasztja alá, hogy a jogalkotó a fémkereskedőt és a nevében eljáró természetes személyt eltérő összegű maximális bírsággal rendeli büntetni.”

Indítványozó az alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény XXIV. cikke szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz való jogra, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikke szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogra hivatkozással ki kívánja egészíteni azzal, hogy Indítványozó álláspontja szerint a kettős értékelés tilalmába, a *ne bis in diem* elvébe is ütközik, hogy a Fémtv. 11/B. §-át – legalábbis a Miskolci Törvényszék ítéletének idézett indokolása szerint – akként kell értelmezni, hogy egy konkrét személy, a fémkereskedő nevében eljáró természetes személy által megvalósított jogsértésért nem kizárólag a jogsértés megvalósítóját, hanem egy másik, a jogsértésben részt nem vett, és jogi személyi minősége miatt a konkrét cselekményt elkövetni nem is képes személyt is szankcionálni kell, **kettős szankcionálással**.

A Miskolci Törvényszék ítélete tehát **expressis verbis**, nyíltan kimondja ítéletében azt az egyébként az Alkotmánybíróság előtt IV/1393/2025 számon folyamatban lévő ügyben is érvelésként megjelenő állítást, hogy a Fémtv. 11/B. §-a kettős értékelési kötelezettséget ír elő, a jogsértést el nem követő személyt is szankcionálni kell a minél erőteljesebb megtorlás és prevenció érdekében.

A Miskolci Törvényszék ugyanakkor vizsgálódása során figyelmen kívül hagyta azt a lényeges körülményt, hogy az Alaptörvény, illetve a nemzetközi jog évtizedek óta előírja a kettős értékelési tilalmat ir elő, melynek alapján az ilyen alaptörvény-ellenes normát a bíróságnak – az ügy alapjogi relevanciája miatt – nem alkalmaznia kellene, hanem az Alkotmánybíróság eljárásnak kezdeményezésével elérni annak megsemmisítését.

Indítványozó hangsúlyozza, hogy a Fémvtv. 11/B. §-a azért különíti egymástól a fémkereskedő, illetve a fémkereskedő nevében eljáró természetes személyt, hogy - a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény 2. § (2) bekezdésével összhangban - e kettő potenciális jogsértő közül azt a konkrét személyt sújtásák szankcióval, akinek, illetve amelynek a közigazgatási szabályszegésért való felelősségét a közigazgatási hatóság megállapította. Indítványozó ügyében e személy - a fémkereskedelmi hatóság által is megállapított módon³ - a fémkereskedő nevében eljáró természetes személy volt, akivel szemben azonban mai napig eljárás sem indult, és ebből következően szankciót sem szabtak ki vele szemben.

A Miskolci Törvényszék tehát kimondta ítéletében, hogy a Fémvtv. 11/B. §-át úgy kell alkalmazni, hogy a jogsértést kétszeresen kell értékelní, azaz a fémkereskedő nevében eljáró természetes személy által megvalósított jogsértésért mind a jogsértést megvalósító természetes személyt, mind a jogsértést meg nem valósító fémkereskedőt szankcionálni kell.

Az Alkotmánybíróság a ne bis in idem elvre vonatkozó gyakorlatának sarokköve az, hogy következetesen elutasítja az elv hatókörének szigorúan a büntetőjogra való korlátozását, pusztán a formális jogági besorolás alapján. Ehelyett az Alkotmánybíróság a ne bis in idem alkalmazhatóságát az érintett jogszabály és annak következményeinek tartalma és funkciója alapján ítéli meg. Ez azt jelenti, hogy még a formailag közigazgatási vagy polgári jogi szankciók is "büntető jellegűnek" minősülhetnek, ha céljuk és hatásuk represszív (megtorló) és preventív, ezáltal kiváltva az Alaptörvény XXVIII. cikk (6) bekezdésének védelmét. Ez a megközelítés mélyreható és következetes értelmezési választás, amely azt sugallja, hogy az Alkotmánybíróság a szerepét az alapvető jogok védelmében látja minden olyan állami fellépéssel szemben, amely büntető vagy represszív jelleget hordoz, függetlenül attól, hogy formailag mely jogághoz tartozik. Ez a "funkció a forma helyett" elv ismételt hangsúlyozása az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatát jelzi, amely megakadályozza az alapjogok jogalkotói megkerülését a büntető jellegű intézkedések egyszerű átminősítésével.

Annak megállapítására, hogy egy közigazgatási vagy polgári jogi intézkedés "büntető jelleggel" bír-e, és így a ne bis in idem hatálya alá esik-e, a magyar Alkotmánybíróság következetesen alkalmazza az "Engel-kritériumokat", amelyek az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: **EJEB**) Engel és társai kontra Hollandia ítéletében jelentek meg. Az Alkotmánybíróság explicit módon támaszkodik az EJEB és az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatára, azt az alapjogok védelmének minimum standardjaként kezelve. Az EJEB olyan döntései, mint a Sergey Zolotukhin kontra Oroszország, Gradinger kontra Ausztria, Oliveira kontra Svájc, Fischer kontra Ausztria, és Grande Stevens és társai kontra Olaszország, valamint az EUB Fransson ügye gyakran hivatkoztak a "büntetőeljárás" és a "büntetés" fogalmainak széles értelmezésének alátámasztására a ne bis in idem céljából. Ez a nemzetközi összehangolás erősíti a ne bis in idem hagyományos büntetőjogon túli kiterjesztésének alkotmányos alapját. Az Engel-kritériumok explicit elfogadása és következetes alkalmazása az AB által nem csupán elméleti megközelítés; az Magyarország nemzetközi emberi jogi kötelezettségeinek és az európai jogi térbe való integrációjának közvetlen következménye.

³ Lásd az elsőfokú fémkereskedelmi hatóság határozatának 5. oldalát.

Indítványozó hangsúlyozza, hogy ha a Fémvtv. 11/B. §-a önálló szankcionálható alanyként nevesíti a természetes személyt (a képviselőt), akkor a képviselő önállóan felel a saját jogsértő magatartásáért.

A fémkereskedő nevében (lényegében képviseletében) eljáró személy képviselőként, munkavállalóként, egy magatartásával, egy cselekményével nem tud egyszerre saját nevében, és a képviselt nevében egyszerre megvalósítani úgy jogsértést, hogy azt mind a fémkereskedő, mind a saját terhére külön-külön értékelni lehessen.

Indítványozó szerint a ne bis in diem elvének sérelme miatt contra constitutionem elsősorban a Fémvtv. 11/B. §-a, ennek hiányában a támadott bírósági ítéletekben, illetve hatósági döntésekben megjelenő azon jogértelmezés, hogy egy konkrét személy, a fémkereskedő nevében eljáró természetes személy magatartását – bár a Fémvtv. 11/B. §-a e személy szankcionálására felhatalmazást ad – egy másik, a jogsértést meg nem valósító, és jogi személyként elkövetni nem is képes személy terhére (is) értékeljenek, kétszeresen.

Indítványozó hangsúlyozza, hogy a kettős értékelés nem pusztán Indítványozó állítása, hanem tény, hiszen ezt a Miskolci Törvényszék ítélete, az indokolás [16] – [17] bekezdései rögzítik. Indítványozó álláspontja szerint mindezek tükrében az Alkotmánybíróságnak – egyebek mellett - kiemelten abban az alapvető alkotmányjogi kérdésben kell állást foglalnia, hogy a Miskolci Törvényszék által hivatkozott kettős értékelés megengedhető-e az Alaptörvény szabályrendszerében, illetve, hogy a kettős értékelés valóban a Fémvtv 11/B. §-ából következik, vagy téves, alaptörvény-ellenes bírósági, hatósági határozatok következménye.

Debrecen, 2025. augusztus „21”

